

Dosarul nr. 2ra-296/23
2-22013377-01-2ra-22022023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – A. Mardari
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, M. Anton, O. Cojocar

ÎNCHEIERE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de publicația periodică „Ziarul de Gardă” societate cu răspundere limitată, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iaroslav Martin împotriva publicației periodice „Ziarul de Gardă” societate cu răspundere limitată cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de publicația periodică „Ziarul de Gardă” societate cu răspundere limitată și s-a menținut hotărârea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Iaroslav Martin,

constată:

La 28 ianuarie 2022, Iaroslav Martin, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, a depus cerere de chemare în judecată împotriva publicației periodice „Ziarul de Gardă” societate cu răspundere limitată, (în continuare PP „Ziarul de Gardă” SRL) cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 20 mai 2021, a identificat pe portalul informațional al PP „Ziarul de Gardă” SRL (<https://www.zdg.md/>) publicația cu titlul „DOC Uniforma de general ornată cu fire aurite – motivul unui proces de judecată între SPPS și fostul director”, în care au fost utilizate datele sale cu caracter personal, și anume: numele, prenumele, anul nașterii, codul personal (IDNP), adresa de domiciliu și numărul de telefon mobil.

Informația din publicația dată ulterior a fost preluată de către alte publicații mass-media, inclusiv TV8, ProTv, stiri.md, etc.

Reclamantul a menționat că, portalul informațional a preluat datele sale cu caracter personal din fila 1 a cererii de chemare în judecată formulate de către Iaroslav Martin împotriva Serviciului de Protecție și Pază de Stat cu privire la revendicarea drepturilor salariale, precum și versiunea scanată a cererii prealabile remise, fiind publicate în varianta originală, fără a le depersonaliza.

Iaroslav Martin a remarcat că, după publicarea acestui articol de către PP „Ziarul de Gardă” SRL, cu toate datele sale cu caracter personal și care a fost preluat de alte surse de informare în masă, a primit o serie de apeluri telefonice parvenite de la persoane terțe și a recepționat mesaje prin intermediul telefoniei mobile, inclusiv cu conținut obscen.

Așa, la 08 iulie 2021, s-a adresat către Inspectoratul Național de Investigații cu plângere pe marginea persoanelor care remiteau prin intermediul „web-sms” mesaje cu conținut amenințător și injurios, situația care a survenit anume după publicația PP „Ziarul de Gardă” SRL în care au fost făcute publice datele sale cu caracter personal.

Ca urmare, la 31 mai 2021, s-a adresat Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (în continuare CNPDCP) cu plângere, prin care a solicitat întreprinderea acțiunilor în vederea identificării dacă prelucrarea datelor cu caracter personal a acestuia a fost efectuată în conformitate cu prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011, fiind indicată anume publicația mass-media a PP „Ziarul de Gardă” SRL din data de 20 mai 2021, cu titlul „DOC/ Uniforma de general ornată cu fire aurite – motivul unui proces de judecată între SPPS și fostul director”.

La fel, a solicitat aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege în cazul constatării că prelucrarea datelor sale cu caracter personal nu a fost efectuată în conformitate cu cerințele Legii nr. 133/2011.

La 19 august 2021, i-a fost comunicată decizia CNPDCP nr. 140 din 26 iulie 2021, prin care s-a constatat încălcarea de către PP „Ziarul de Gardă” SRL a drepturilor lui Iaroslav Martin, prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. a), c) și art. 29 din Legea nr. 133/2011 în contextul publicării articolului „DOC/ Uniforma de general ornată cu fire aurite – motivul unui proces de judecată între SPPS și fostul director”.

Ulterior, la 15 septembrie 2021, CNPDCP i-a eliberată o copie certificată a dosarului administrativ, din care a stabilit că, la 02 septembrie 2021, agentul constatator al CNPDCP, Artur Toncoglaz, a întocmit în privința PP „Ziarul de Gardă” SRL procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 02/1-08/96/21-87 pe fapta comiterii contravenției prevăzute de art. 74¹ alin. (4) din Codul contravențional, încălcarea regulilor de prelucrare, stocare și utilizare a datelor cu caracter personal.

Agentul constatator a constatat că „[...] la 20 mai 2021 a dezvăluit în cadrul publicării articolului... Uniforma de general ornată cu fire aurite – motivul unui proces de judecată între SPPS și fostul director”, datele cu caracter personal ale subiectului de date cet. Iaroslav Martin – domiciliu, numărul de identificare (IDNP), anul nașterii, fără a asigura implementarea condițiilor de bază pentru prelucrarea și fără a fi asigurată confidențialitatea acestor date, acțiuni contrare prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a) și c), art. 29 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal.”

Astfel, la 21 decembrie 2021, reclamantul a depus prin poștă electronică pretenție, prin care a solicitat PP „Ziarul de Gardă” SRL, în ordine extrajudiciară, repararea prejudiciului moral cauzat prin prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal la publicarea articolului „Uniforma de general ornată cu fire aurite – motivul unui proces de judecată între SPPS și fostul director”, însă, aceasta a fost respinsă.

Reclamantul a notat că, situația creată i-a cauzat o stare gravă de neliniște, având în vedere că adresa sa de domiciliu, unde locuiește cu familia, a devenit cunoscută și expusă riscurilor, precum ar fi un jaf, furt, incendiere, violare de domiciliu, hărțuire morală și/sau daune fizice, etc. Mai mult ca atât, codul său personal (IDNP) a ajuns în acces public, fiind permis oricărei persoane însușirea de identitate, stabilirea în sarcina reclamantului a unor obligații, vizualizarea unui spectru larg de informații confidențiale ce țin de persoana sa, etc.

Astfel, datele sale cu caracter personal ar putea fi utilizate de persoane rău intenționate, ce ar putea prejudicia interesele sau drepturile sale, cât și a membrilor familiei, ținând cont de funcțiile deținute pe parcursul carierei sale.

Prin urmare, PP „Ziarul de Gardă” SRL neîntemeiat a respins solicitarea sa privind repararea prejudiciului moral cauzat prin prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal la publicarea articolului „Uniforma de general ornată cu fire aurite – motivul unui proces de judecată între SPPS și fostul director”. Or, CNPDCP a stabilit în decizia nr. 140 din 26 iulie 2021 că „chiar dacă prin natura lor, faptele fostului director al SPPS, Iaroslav Martin, reflectate în articolul „Uniforma de general ornată cu fire aurite – motivul unui proces de judecată între SPPS și fostul director”, prezentau interes pentru cetățeni, fiind legitim ca acestea să fie aduse la cunoștință cititorilor, totuși dezvăluirea spre acces public nerestricționat a informației, precum: data, anul de naștere, adresa de domiciliu și numărul de identificare de stat (IDNP) nu reprezintă o prelucrare proporțională, neexcesivă, necesară și justificată în raport cu scopul urmărit – informarea cetățenilor despre gestionarea unor bani publici de către o persoană în perioada deținerii unei funcții de demnitate publică, inclusiv în contextul în care articolul a fost preluat și de alte publicații mass-media.”

Mai mult ca atât, reclamantul a invocat că PP „Ziarul de Gardă” SRL, în calitate de operator care a făcut publice datele cu caracter personal, îi revine obligația de a lua măsuri „rezonabile” pentru a informa alți operatori, care prelucrează (au preluat) aceleași date în contextul articolului menționat în prezenta decizie, cu privire la ștergerea acestora, ținând cont de tehnologiile disponibile și de costul implementării.

Însă, PP „Ziarul de Gardă” SRL nu și-a exercitat obligația de a informa alți operatori, care au preluat știrea sa, cu privire la asigurarea confidențialității datelor cu caracter personal ale lui Iaroslav Martin, or, pe paginile unor instituții mass-media, care au făcut referire la știrea Ziarului de Gardă „Uniforma de general ornată cu fire aurite – motivul unui proces de judecată între SPPS și fostul director”, în continuare pot fi vizualizate integral datele sale cu caracter personal (spre exemplu <https://stiri.md/article/social/uniforma-din-aur-motivul-unui-proces-de-judecata-intre-spps-si-martin>).

În opinia reclamantului, decizia CNPDCP nr. 140 din 26 iulie 2021, care a fost comunicată PP „Ziarul de Gardă” SRL la 28 iulie 2021, a obținut puterea lucrului decis, în sensul art. 140 din Codul administrativ. Acest fapt denotă că

autoritatea cu drept de control asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal a constatat irevocabil că PP „Ziarul de Gardă” SRL a prelucrat ilegal datele cu caracter personal ale lui Iaroslav Martin, precum data, anul de naștere, adresa de domiciliu, IDNP.

În acest sens este relevant că, prin nota explicativă nr. 55 din 13 iulie 2021, adresată Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, PP „Ziarul de Gardă” SRL a menționat că „publicarea în articolul menționat mai sus a unor documente care conțineau și date cu caracter personal ale domnului Iaroslav Martin a reprezentat o eroare umană neintenționată și regretabilă, care a fost corectată imediat ce a fost sesizată.”

Astfel, prin această notă explicativă, PP „Ziarul de Gardă” SRL de fapt a recunoscut culpa în comiterea faptei ilicite în privința asigurării confidențialității datelor cu caracter personal ale lui Iaroslav Martin.

Reclamantul a considerat că, fapta ilicită comisă de PP „Ziarul de Gardă” SRL nu poate fi catalogată drept o simplă „eroare umană”, deoarece desfășoară activitate profesională de publicație periodică, cu o activitate de ani de zile. Cu atât mai mult că, din conținutul notei explicative expediate CNPDCP, rezultă că PP „Ziarul de Gardă” SRL era conștientă de obligațiile deținute în virtutea Legii nr.133/2011 ce ține de prelucrarea datelor cu caracter personal. Respectiv, eroarea prepusului nu exonerează răspunderea comitentului pentru fapta acestuia.

În concluzie, reclamantul a menționat că, utilizarea neconformă de către PP „Ziarul de Gardă” SRL a datelor sale cu caracter personal, i-a cauzat grave suferințe psihice, având în vedere că în adresa sa au survenit o serie de apeluri telefonice prin care a fost amenințat cu răfuiala fizică atât el, cât și familia sa, a existat riscul real în comiterea unei eventuale infrațiuni (jaf, furt, violare de domiciliu, etc.), iar în consecință a survenit o stare de frică, neliniște, anxietate, care a dus la un tratament medical.

Reclamantul a relevat că, drept consecință a stărilor trăite în legătură cu acțiunile PP „Ziarul de Gardă” SRL, la 28 iunie 2021, s-a adresat medicului de familie, în contextul în care era afectat de cefalee, dispnee, dereglări de somn, acutizare a simptomelor ce țin de hipotensiune și sindrom asteno-neuratic pronunțat.

La fel, pentru prima dată în viața sa, reclamantul, având zeci de ani de serviciu în organele de securitate a statului, a început să se intereseze de montarea la adresa de domiciliu a unui sistem de alarmă, având în vedere că în rezultatul acțiunilor ilegale ale PP „Ziarul de Gardă” SRL s-au majorat exponențial riscurile pentru familia sa. Astfel, consultând mai mulți prestatori de servicii de securitate, cea mai mică ofertă primită, pentru montarea unui sistem de securitate la domiciliul său, este de 1 461,80 USD, echivalentul a 25 000 de lei.

Reclamantul a remarcat că, suma revendicată prin prezenta acțiune, de 30 000 de lei, este net inferioară prejudiciului moral care a survenit prin prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal efectuată de PP „Ziarul de Gardă” SRL, însă, cel puțin poate compensa o parte din costurile de montare a unui sistem de alarmă, care va reduce cât de puțin riscurile de securitate survenite în raport cu familia sa.

Reclamantul Iaroslav Martin a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea din contul PP „Ziarul de Gardă” SRL în beneficiul său a sumei de

30 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal la publicarea articolului „Uniforma de general ornată cu fire aurite – motivul unui proces de judecată între SPPS și fostul director” și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6 000 de lei.

Prin hotărârea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Iaroslav Martin.

S-a încasat din contul PP „Ziarul de Gardă” SRL în beneficiul lui Iaroslav Martin suma de 10 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și 6 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

S-a încasa din contul PP „Ziarul de Gardă” SRL în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 100 de lei (vol. I, f.d. 121, 126-140).

La 11 iulie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, PP „Ziarul de Gardă” SRL a declarat apel împotriva hotărârii din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 123 recto-verso).

Prin decizia din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de PP „Ziarul de Gardă” SRL și s-a menținut hotărârea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 201, 202-213 recto-verso).

În consolidarea soluțiilor instanțele judecătorești ierarhic inferioare au reținut că, prin decizia CNPDCP nr. 140 din 26 iulie 2021 a fost constatată încălcarea de către PP „Ziarul de Gardă” SRL a drepturilor lui Iaroslav Martin, prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. a), c) și art. 29 din Legea nr. 133/2011, în legătură cu publicarea, fără depersonalizarea informației despre data, anul nașterii, adresa de domiciliu și numărul de identificare de stat (IDNP) ale acestuia, la publicarea articolului „Uniforma de general ornată cu fire aurite – motivul unui proces de judecată între SPPS și fostul director”.

Instanțele judecătorești ierarhic inferioare au notat că, prin prisma dispozițiilor art. 140 din Codul administrativ, un act administrativ individual obține puterea lucrului decis atunci când nu mai poate fi contestat nici pe cale prealabilă, nici prin acțiune în instanța de judecată competentă.

Astfel, instanțele judecătorești ierarhic inferioare au constatat temeinicia acțiunii lui Iaroslav Martin privind repararea prejudiciului cauzat prin prelucrarea datelor cu caracter personal. Or, agentul constatator al CNPDCP a reținut că datele cu caracter personal ale lui Iaroslav Martin au fost prelucrate în mod ilicit, neproportional, excesiv și nejustificat de către PP „Ziarul de Gardă” SRL, fapt care a creat o serie de riscuri grave pentru Iaroslav Martin, cât și pentru familia acestuia, riscuri care în mod evident îi cauzează unui fost ofițer al Serviciului de Protecție și Pază de Stat o stare gravă de neliniște, anxietate, disconfort, frică, stres, pierdere ca urmare a speranței de viață și alte consecințe aferente prejudiciului moral astfel survenit. Respectiv, în speță, este incontestabilă survenirea prejudiciului moral rezultat din acțiunile ilicite ale PP „Ziarul de Gardă” SRL.

Instanțele judecătorești ierarhic inferioare au considerat ca fiind rezonabilă acordarea unei despăgubiri cu titlu de compensare a prejudiciului moral de 10 000 de lei, echivalentul a unui salariu mediu pe economie prognozat pentru anul 2022, sumă ce în mod rezonabil ar crea o posibilitate pentru reclamant de a

nu activa timp de o lună cu acoperirea pentru sine a cheltuielilor obișnuite și rezonabile, fapt care ar constitui o compensație corespunzătoare pentru suferințele suportate.

La aspectul dat, s-a reținut și faptul că, PP „Ziarul de Gardă” SRL a recunoscut în fața CNPDCP că „publicarea în articolul menționat mai sus a unor documente care conțineau și date cu caracter personal ale domnului Iaroslav Martin a reprezentat o eroare umană neintenționată și regretabilă, care a fost corectată imediat ce a fost sesizată.”

Astfel, la caz, PP „Ziarul de Gardă” SRL a recunoscut expres că situația admisă a constituit o „eroare regretabilă” care denotă vinovăția acestui subiect, fiind vorba de situația de „vinovăție” în care „persoana care a săvârșit fapta își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar a considerat în mod ușuratic că ele pot fi evitate” sau orișicare altă formă de „vinovăție” în sensul art. 20 din Codul civil.

Instanțele judecătorești ierarhic inferioare nu au acceptat poziția PP „Ziarul de Gardă” SRL precum că a luat prompt toate măsurile pentru a se asigura că nici pe site-ul său www.zdg.md și nici pe portalurile care au preluat articolul menționat nu mai sunt prezente datele de identificare ale reclamantului, or, acest fapt a avut loc doar după intervenția CNPDCP.

La fel, s-a notat că, la momentul excluderii ulterioare din articolul publicat pe portalul zdg.md a datelor cu caracter personal ale reclamantului, prejudiciul deja survenise. Ba mai mult ca atât, datele personale ale reclamantului, care au fost publicate de către PP „Ziarul de Gardă” SRL în articolul nominalizat, au fost preluate de alte publicații, unde figurează și până în prezent.

De asemenea, datele personale ale reclamantului, care au fost publicate de către PP „Ziarul de Gardă” SRL în articolul nominalizat au putut fi salvate de persoanele interesate prin diferite metode.

Respectiv, acțiunea PP „Ziarul de Gardă” SRL de depersonalizare a datelor cu caracter personal ale lui Iaroslav Martin, efectuată ulterior publicării articolului, nu a dus la înlăturarea situației prejudiciabile survenite din start.

Subsecvent, instanțele judecătorești ierarhic inferioare nu au acceptat argumentul PP „Ziarul de Gardă” SRL, în condițiile speței, nu ar exista „culpă”, în contextul în care prin hotărâre judecătorească s-a încetat procesul contravențional intentat de CNPDCP în privința PP „Ziarul de Gardă” SRL, pe fapta comiterii contravenției prevăzute de art. 74¹ alin. (4) din Codul Contravențional, în legătură cu abrogarea de către legiuitor a acestei norme contravenționale. Or, prin prezenta cerere de chemare în judecată, reclamantul revendică repararea prejudiciului cauzat prin prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal, dar nu repararea prejudiciului cauzat prin contravenție.

La 03 ianuarie 2023, PP „Ziarul de Gardă” SRL, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, completată prin cererea din 01 februarie 2023, solicitând casarea integrală a deciziei recurrate și a hotărârii din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care să fie respinsă integral acțiunea depusă de Iaroslav Martin (vol. II, f.d. 1-2, 3-4, 15, 16-20 recto-verso).

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței, similare celor expuse în cererea de apel, suplimentar invocând că instanța de apel

a interpretat în mod eronat prevederile legii, a aplicat eronat normele de drept material, și anume ale art. 2037 din Codul civil, normele de drept procedural prevăzute la art. 90, art. 94 și art. 96 din Codul de procedură civilă, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței vizate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei civile.

În opinia recurenteii, prima instanță și instanța de apel au încălcat prevederile art. 2037 alin. (2) și (3) din Codul civil, deoarece, deși instanța de judecată a reținut că reclamantul a avut careva suferințe morale în rezultatul publicării numărului de contact al acestuia și a primit sms-uri cu amenințări de la persoane necunoscute, nu a fost dat apreciere faptului că la materialele cauzei nu a fost prezentat nici un act, care să ateste că plângerea lui Iaroslav Martin privind tragerea la răspundere a acestor persoane necunoscute a ajuns la o finalitate.

La fel, instanțele judecătorești ierarhic inferioare nu au reținut nici argumentul reclamantului, precum că persoanele care au aflat adresa sa de domiciliu pot comite careva acțiuni ilegale și/sau infracțiuni. Respectiv, prejudiciul moral al reclamantului a fost evaluat în baza unor evenimente care au avut loc, dar nu al unor evenimente care ar putea avea loc în viitor.

Astfel, în opinia recurenteii, instanțele judecătorești ierarhic inferioare neîntemeiat au admis pretenția reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral, deoarece acesta nu a prezentat nicio probă în acest sens.

Recurenta a considerat că, la acordarea prejudiciului moral, instanțele judecătorești ierarhic inferioare nu au ținut cont de cauzele similare și de mărimea compensațiilor acordate în circumstanțele similare speței supuse judecării, iar prin ignorarea prevederii legale a art. 2037 din Codul civil, în partea ce ține de faptul că instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare, se atestă faptul că normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

PP „Ziarul de Gardă” SRL a invocat că, nici legea materială, nici jurisprudența relevantă în spețe similare, nu prevede că încasarea cu titlu de despăgubire morală a sumei ce constituie salariul mediu pe economie. Astfel, prima instanță și cea de apel, la aprecierea cuantumului prejudiciului moral, nu au ținut cont de norma art. 2037 alin. (1), (2) și (3) din Codul civil, practica judiciară națională în cazuri similare și jurisprudența CtEDO, precum și nu au ținut cont de particularitățile cazului, nu au luat în considerare statutul social al intimatului, care a fost persoană publică. La fel, nu s-a ținut cont de scopul urmărit de PP „Ziarul de Gardă” SRL, care a fost exclusiv abordarea unui subiect de interes public, precum și de faptul că în textul articolului nu s-a făcut nici o referire la datele de identificare ale lui Iaroslav Martin.

De asemenea, recurenta a considerat că, acordarea unei despăgubiri pentru prejudiciul moral suportat, în mărimea unui salariu mediu pe economie prognozat pentru anul 2022, este inoportună și nu are nicio justificare, în condițiile în care intimatul pretinde că a suferit prejudiciul moral în anul 2021, atunci când a fost publicat articolul.

Cu titlu subsecvent, recurenta a considerat neîntemeiată soluția instanțelor inferioare de a compensa în cuantum integral cheltuielile de asistență juridică

suportate de reclamant, în condițiile în care pretenția principală a fost admisă doar în proporție de $\frac{1}{3}$.

La 22 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Iaroslav Martin pentru notificare copia recursului declarat de PP „Ziarul de Gardă” SRL împotriva deciziei din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, explicându-i dreptul de a depune referință prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs (vol. II, f.d. 28). Însă, conform adevărului din 16 martie 2023 a oficiului poștal Chișinău-2075, trimiterea poștală DS8008070089AS nu a fost reclamată de către destinatarul Iaroslav Martin (vol. II, f.d. 30).

La capitolul dat completul de admisibilitate reține prevederile pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, potrivit cărora „trimiterea nereclamată” este trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

În circumstanțele speței, se deduce că „nesolicitarea” de către Iaroslav Martin a trimiterii poștale, prin care i-a fost notificată copia recursului, nu împiedică examinarea admisibilității recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate

constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag v. Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa v. România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence v. Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Pononyarov v. Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko v. Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 10 noiembrie 2022. Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „cristian.adam@justice.md”, decizia motivată din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei în mod electronic la 06 ianuarie 2022 (vol. I, f.d. 218).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece la 03 ianuarie 2023 a fost depusă electronic cererea de recurs nemotivată, iar la 01 februarie 2023 a fost depusă electronic cererea de recurs motivată (vol. II, f.d. 1-2, 3-4, 15, 16-20 recto-verso).

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces

sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de PP „Ziarul de Gardă” SRL, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, rezultă că aceasta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea temeiurilor de fapt și de drept ale speței, similare celor din cererea de apel.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece PP „Ziarul de Gardă” SRL, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentei și reprezentantului acesteia cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de PP „Ziarul de Gardă” SRL, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce PP „Ziarul de Gardă” SRL a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentei i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții

au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de PP „Ziarul de Gardă” SRL, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de publicația periodică „Ziarul de Gardă” societate cu răspundere limitată, reprezentată de avocatul Ludmila Ouș, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic